

ITE

INTEGRATION THROUGH EDUCATION

PRIEDAS 3

Nacionalinių valstybės institucijų/demokratinų priemonių kortelės

Kirpti pagal punktyrines linijas

(B)

RINKIMAI

(B)

DALYVAVIMAS

ITE

INTEGRATION THROUGH EDUCATION

TEISMAI

ITE

INTEGRATION THROUGH EDUCATION

(C)

VALSTYBĖS PREZIDENTAS

- Yra vyriausiasis asmuo valstybės hierarchijoje.
- Jo funkcijos yra užtikrinti nacionalinę nepriklausomybę, vienybę ir Portugalijos demokratinių institucijų veiklą bei vadovauti ginkluotosioms pajėgoms.
- Išrinktas visų Portugalijos piliečių.
- Kandidatai į prezidento postą privalo būti gimę Portugalijoje ir būti ne jaunesni kaip 35 m. amžiaus.
- Respublikos Prezidentas savo pareigas gali eiti tik dvi kadencijas iš eilės, kurių kiekviena yra penkerių metų trukmės.

(C)

PARLAMENTAS

- Piliečiai balsuoja Respublikos Parlamento rinkimuose;
- Sudaro 230 narių;
- atsakinga už:
 - pagrindinių Respublikos įstatymų leidybą;
 - Konstitucijos ir įstatymų laikymosi kontrolę;
 - svarsto Vyriausybės ir viešojo administravimo aktus.

(C)

ITE

INTEGRATION THROUGH EDUCATION

VYRIAUSYBĖ

- Vyriausybė vykdo bendrą šalies politiką ir vadovauja valstybės institucijoms, kurios įgyvendina valstybės įstatymus;
- Ji turi teisines, administracines ir politines funkcijas;
- Po rinkimų į Respublikos asamblėją Respublikos Prezidentas konsultuojasi su visomis partijomis, užimančiomis Parlamento vietas, ir tada pakviečia partijų partijų atstovus suformuoti Vyriausybę.

DALYVAVIMAS:

- Piliečiai / žmonės gali kreiptis į Ministrą Pirmininką ar bet kurį Vyriausybės narį tiesiogiai dėl bet kurio klausimo, susijusio su Portugalijos Respublika.

(C)

TEISMAI

- Teismai vykdo teisingumą ir yra vienintelė nerenkama valdžia;
- Teisėjai yra ne tik nepriklausomi, bet ir naudojami neliečiamybės teise (jie negali būti pašalinti iš pareigų);
- Teismo sprendimai yra aukščiau už bet kurios kitos institucijos sprendimą.

DALYVAVIMAS:

- Piliečiai / žmonės gali imtis teisinių priemonių prieš bet kokį jų teisėtų interesų pažeidimą per teismus.

(C)

ITE

INTEGRATION THROUGH EDUCATION

SAVIVALDOS INSTITUCIJOS

- Vietinę valdžią vykdo vietos valdžios institucijos, t. y. savivaldybės ir seniūnijos;
- Atstovavimas savivaldybių tarybose, savivaldybių asamblėjose ir seniūnijos susirinkimuose yra proporcingas kiekvienai politinei jėgai:
 - partijai arba partijų koalicijai
 - piliečių grupėms / asociacijoms.
- Rinkimai vyksta kas ketverius metus.

DALYVAVIMAS:

- Yra keletas viešų konsultacijų apie svarbesnius sprendimus, kuriuos priimant žmonės gali dalyvauti;
- Žmonės gali dalyvauti visuose atviruose susirinkimuose ir seniūnijų susirinkimuose, kur jie gali pasisakyti ir išreikšti savo nuomone vietos valdžios atstovams.

(C)

OMBUDSMENAS

- Skiria Parlamentas;
- Nagrinėja skundus dėl visų asmenų, kurie jaučiasi pažeisti nesąžiningų ar neteisėtų viešojo administravimo subjektų veiksmų ar kitaip pažeistos jų pagrindines teises;
- Renkamas ketverių metų kadencijai.

DALYVAVIMAS:

- Žmonės / piliečiai gali tiesiogiai teikti skundus.

(C)

ITE

INTEGRATION THROUGH EDUCATION

REFERENDUMAS

- Tiesioginės demokratijos priemonė, kurios pagalba rinkėjai yra raginami tiesiogiai ir slapta balsuoti dėl klausimų, kuriuos politinės valdžios organai ketina išspręsti įstatymo galią turinčiu aktu;
- Yra nacionalinių, vietos ir regioninių referendumų (priklausomai nuo nacionalinių, vietos ar regionų interesų);
- Privalomas tik tuo atveju, jei rinkėjų skaičius yra > 50% registruotų rinkėjų.

(C)

PETICIJA

- Tai yra teisių gynimo priemonė, remiantis Konstitucija, įstatymais ar nusistovėjusia praktika;
- Teikiamas naudojantis paštu arba telegrafu, teleksu, telefaksu, el. paštu ir kitomis telekomunikacijų priemonėmis bei Brailio raštu;
- Gali būti teikiama bet kokiam viešojo administracijos subjektui (išskyrus teismus) ar bet kokioms valdžios institucijoms;
- Tai yra universali ir neribota teisė, ją gali teikti tiek vienas asmuo, tiek žmonių grupė.

(C)

ITE

INTEGRATION THROUGH EDUCATION

ACTIO POPULARIS

- Suteikia galimybę pareikšti ieškinį, įskaitant teisę į žalos atlyginimą nukentėjusiam asmeniui:
 - skatina visuomenės sveikatos, vartotojų teisių, gyvenimo kokybės, aplinkos ir kultūros paveldo išsaugojimo prevenciją, teisių pažeidimo nutraukimą arba baudžiamąjį persekiojimą;
 - Užtikrina valstybės, autonominių regionų ir vietos valdžios institucijų turto apsaugą.
- Kiekvienas asmuo ar asociacijos, ginančios piliečių teises (pvz., Aplinkos apsaugos asociacija) gali inicijuoti "Actio Popularis".